

Zhrinq...a. Едно от имената-прозвища на Великата богиня-майка.

З. е известна от Ликофрон, който я споменава като **Хеката**, но и като **Афродита** З. в Тракия [*Luc., Alex. 77-78; 449; 958; 1178*]. Локализацията на култа ѝ отвежда най-общо към Югозападна Тракия поради употребения само от Теопомп вариант на името като теоним и етноним, валиден за областта на Пангейското крайбрежие за 356 г.пр.Хр., с който се означава земята/града на зераниите [*Theop. fr. 44 и 214*]. Същото местоположение се поддържа и от Хезихий, за когото тя е богинята Афродита в **Македония** [*Hesych. s. v. Zerynthia*].

В късните лексикографи като Стефан Византийски [*Steph. Byz. 296, 18-220*], а и у лексикона Суда [*Suidas. Z, 86, 1*] З. се споменава като Афродита и като Хеката не само в Тракия, но и на о. **Самотраки**, където има и пещера със същото име - Зеринтийска. Там в нейна чест се принасят в жертва кучета и въобще почитането ѝ на острова е съпроводено от **мистерии** с оргиастичен характер и празникът е изключително колоритен.

За същността на богинята са показателни и бележките на схолиаста към Ликофрон, който дава на Хеката З. името на майката на боговете Рея. З. е същата, която често се отъждествява с **Кибела**, участва в тайнствата на Великите богове на о. Самотраки и заедно с Афродита и с Хеката спада към кръга на върховните анатолийски богини.

Възможно е да се мисли, че действително на острова Афродита и Хеката се сливат с една тракийска богиня, която се почита там преди тях, притежава характеристиката на всемогъща господарка и носи името-прозвище З. Допустимо е и да се приеме, че в случаите с Афродита и с Хеката З. в **Тракия** става въпрос за грешка, при която името на **Артемидата** се подменя с вече изредените. При това положение изглежда достоверно да се търси идентификация на З. с тракийската богиня **Бендида** по линия на гръцкото виждане, според което тя е тъждествена на Артемидата.

От особен интерес тук е епитетът на **Аполон** - Зеринтийски. Той е съобщен от Тит Ливий по повод на неговия храм по долното течение на р. **Хеброс** [*Tit. Liv. 38, 41, 1*], който пак е поставен във връзка с този на Бендида, за когото се говори малко преди това. Наречен по този начин от "местните жители", т.е. от **траките**, този върховен бог, споменат обяснително от древния автор, не е нищо друго освен соларна хипостаза (вариант) на собствената си майка - З. Съвсем естествено той взема името ѝ, за да обозначи по този начин, че е неин син - основен принцип в **тракийския орфизъм**.

□ [Димитър Попов]

□ Литература:

Попов, Д. 1981: Тракийската богиня Бендида. София, 126 с.